

Epinfo

Epidemiológiai Információs Hetilap

[Nemzetközi információ Poliomyelitis](#)

[E.coli O157:H7 járvány Spanyolországban](#)

[Tájékoztatás szakmai továbbképzésről](#)

[Fertőző betegségek adatai](#)

[Impresszum](#)

NEMZETKÖZI INFORMÁCIÓ

POLIOMYELITIS, DOMINIKAI KÖZTÁRSASÁG ÉS HAITI

A Dominikai Köztársaságban 2000. július 12. és november 18. között 19 személy acut flaccid paralysisét észlelték, akik közül eddig hatnál igazolódott az 1. típusú poliovírus kórokozó szerepe. A betegek közül a legfiatalabb 9 hónapos, a legidősebb 21 éves volt, de 16 beteg (84%) a 6 évesnél fiatalabb korosztályokba tartozott. Minden beteg poliomyelitis ellen oltatlan (14), vagy hiányosan oltott (5) volt. A szomszédos Haitin egyetlen részlegesen oltott 2 éves gyermek igazoltan 1. típusú poliovírus által okozott megbetegedését regisztrálták, akinek a bénulása augusztus 30-án kezdődött. Az intenzív esetkutatás ellenére eddig itt további betegeket nem találtak.

A járványt okozó vírustörzs – meglepetésre – a Sabin-féle vakcinavírus származéka: genetikailag 97%-ban hasonló ahhoz (a vakcina eredetű izolátumok szokványosan >99,5%-os genetikai egyezést mutatnak a vakcinatörzsszel), és úgy tűnik, visszanyerte az 1. típusú vad poliovírusra jellemző neurovirulenciát és szóródási képességet. Ezzel a törzsszel ellentétben a vad poliovírusok általában 82%-nál kisebb arányú genetikai hasonlóságot mutatnak a vakcinavírussal. A járványból származó törzsek nukleotid szekvenciája közötti különbségek arra utalnak, hogy ez a vírus mintegy 2 évig cirkulált olyan területen, ahol a poliomyelitis elleni oltottsági arány nagyon alacsony volt, és ezért fokozatos genetikai változások következhetek be, visszanyerte végül is a vad poliovírus leglényegesebb tulajdonságait.

Haiti és a Dominikai Köztársaság egészségügyi minisztériumai a PAHO és CDC közreműködésével elemzik a járványt a megfelelő intézkedések megtétele érdekében. A Dominikai Köztársaságban már tömeges védőoltásokat indítottak először azon három közigazgatási területen, ahol az esetek előfordultak, és később folytatják az ország többi területén. Haitin három Nemzeti Immunizációs Napot szerveznek 2001. január, február és március hónapban.

OPV eredetű poliovírusoknak alacsony átoltottságú területen való tartós szóródását korábban csak egy területen mutatták ki. Egyiptomban 1983 és 1993 között mintegy 10 évig cirkulált egy OPV eredetű, 2. típusú poliovírus, és több mint 30 bejelentett megbetegedést okozott. Az érintett területen az immunizációs arány rendkívül alacsony volt, és a vakcina eredetű vírus cirkulációja rövidesen megszűnt azt követően, hogy az OPV-vel történt oltottsági arány megnőtt. Az OPV eredetű vírusok cirkulációját megszüntető legfontosabb tényező ugyanaz, mint ami a vad poliovírusokra érvényes: magas immunizációs arány elérése és folyamatos fenntartása. Egyetlen példa

sincs OPV eredetű vírustörzsek cirkulációjára olyan területen, ahol az átoltottság magas. Ez a járvány aláhúzza annak szükségességét, hogy a poliomyelitistől mentes területeken is fenn kell tartani a magas átoltási arányt mindaddig, amíg a globális eradikáció meg nem valósul.

Forrás: Wkly Epidemiol Rec 2000; 75: 397-398 és MMWR 2000; 49: 1094, 1103

A poliomyelitis globális eradikációjára irányuló program eredményeként a WHO amerikai régiójában 1991 augusztusa óta, nyugat-csendes-óceániai régiójában 1997 márciusa óta, európai régiójában pedig 1989. novemberében óta (ezen belül Magyarországon 1969 óta) nem fordult elő honi eredetű (indigenous) vad poliovírus okozta megbetegedés. Ugyanakkor 2000 végén még mintegy 20 afrikai, ill. ázsiai országban a poliomyelitis endémiás maradt, sőt közülük egyesekben még járvány is előfordult (pl. a Zöld-foki-szigeteken 2000. augusztus és október között 33 bénulásos eset). Mindazon területeken tehát - így hazánkban is -, ahol a poliomyelitistől való mentességet már elérték, a mentesség fenntartásához elengedhetetlenül szükséges a teljes populáció magas fokú immunitásának folyamatos biztosítása, mivel az endémiás területekről a vad poliovírusok bármikor behurcolásra kerülhetnek, és miként a fentebb ismertetett járvány bizonyítja, a vakcina eredetű törzsek is súlyos helyzetet teremthetnek. A poliovírusoktól való mentesség nyomon követéséhez és bizonyításához érzékeny surveillance rendszerre van szükség. Ezt szolgálja az Acute Flaccid Paralysis (AFP) surveillance (lásd 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet I. sz. melléklete), melynek hazai, megfelelő szintre hozásához az eddigieknél jelentősebb tevékenységre van szükség.

Az előbbiekből következik, hogy mindazoknak, akik Afrika vagy Ázsia endémiás területeire utaznak, sőt azoknak, akik jelen helyzetben a Dominikai Köztársaságot vagy Haitit keresik fel, ajánlatos poliovírusok elleni immunitásukat újraoltás révén megerősíteni.

A tájékoztatást adta: Prof. dr. Dömök István a WHO Regional Commission for Certification Poliomyelitis Eradication tagja

E.COLI O157:H7 JÁRVÁNY SPANYOLORSZÁGBAN

2000. szeptember 19. és november 5. között zajlott le Spanyolországban az eddig regisztrált legnagyobb **E.coli O157** járvány, melynek során 181 személy betegedett meg. A betegek székletéből 27 esetben **E.coli O157:H7** kórokozót mutattak ki, nyolc törzs 2 fajtájának bizonyult.

A járvány Barcelonában négy általános iskolát érintett 150 megbetegedéssel, további 31 esetet a tanulók családi környezetében észleltek. Hat gyermeknél haemolyticus uraemias szindróma alakult ki, de valamennyien meggyógyultak. A megbetegedési arány a négy érintett iskolában 4% és 56% között változott.

Az előzetes vizsgálatok szerint a fertőzést kolbász terjesztette, melyet szeptember 18-án egy közétkeztetési vállalat hozott forgalomba. Ez a vállalat 10 iskola, egy gyár és egy idősek otthonának étkeztetését biztosítja. A megbetegedések azokban az iskolákban fordultak elő, ahol a kolbászt hőkezelés nélkül fogyasztották. A többi iskolában a terméket hőkezelték. Az étkeztető vállalatnál tartott helyszíni vizsgálaton feltárt hiányosságok miatt a vállalkozás működését felfüggesztették. Ételmintákat nem vizsgáltak.

Spanyolországban 1989 óta a jelenlegi volt a hetedik **E.coli O157** járvány, melyet az Epidemiológiai Központnak jelentettek. A másik jelentősebb járvány 1997-ben egy Kanári-szigetekre látogató turistacsoport tagjai körében fordult elő. A turisták között 14 esetben igazolták a fertőzést, három betegnél alakult ki haemolyticus uraemiás szindróma.

Spanyolországban az **E.coli O157** fertőzések surveillance-a a laboratóriumi vizsgálatokon alapul. Az **E.coli O157** okozta megbetegedés nem tartozik a kötelezően jelentendő fertőző betegségek közé, de a járványokat kötelező jelenteni.

Forrás: Eurosurveillance Weekly 2001; 1:1. (<http://www.eurosurv.org>)

TÁJÉKOZTATÁS SZAKMAI TOVÁBBKÉPZÉSRŐL

A "Johan Béla" Országos Epidemiológiai Központ
2001. február 6-án (kedd) 10.30-kor
pontszerző továbbképzést tart.

Helye: Budapest, IX., Nagyvárad tér 2. „Fodor” terem

Üléselnök: Dr. Melles Márta főigazgató-helyettes főorvos

A továbbképzés témája: Molekulárbiológiai módszerek alkalmazása a mikrobiológiában

Előadások:

Berencsi György, Csire Márta: A molekuláris diagnosztika újabb módszerei és a minőségbiztosítás.

Szűcs György, Reuter Gábor: Calicivírusok molekuláris diagnosztikája.

Tóth Etelka, Brojnás Judit, Rusvay Erzsébet, Mezey Ilona: Enterovírus, parvovírus és hepatitis C vírus nukleinsav hordozás kimutatása polimeráz láncreakcióval.

Szomor Katalin, Visnyovszky Éva, Jankovics István, Takács Mária: Légúti vírusok közvetlen kimutatása molekuláris módszerekkel.

S z ü n e t

Füzi Miklós, Pászti Judit, Bognár Csaba, Erdősi Tímea: *Neisseria meningitidis* kimutatása vérmintából és liquorból polimeráz láncreakcióval.

Pászti Judit, Gadó István, Király Józsefné: Hazai *Neisseria meningitidis* törzsek vizsgálata molekuláris módszerekkel (RAPD, REP-PCR).

Erdősi Tímea, Ungvári Erika, Milch Hedda, Damjanova Ivelina, Vargáné Hunyadi Zsuzsanna, Jakab Melinda: Nosocomialis eredetű baktérium törzsek tipizálása PCR alapú módszerrel.

Gadó István, Király Józsefné: *Salmonella Typhimurium* törzsek integron tartalmának vizsgálata polimeráz láncreakcióval.

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2001. január 8-14. közötti** időszakban bejelentett heveny fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Az **enterális bakteriális betegségek** csoportjában az előző hetihez képest kizárólag a **campylobacteriosis** megbetegedések száma emelkedett jelentősebben, kétharmadával több bejelentés érkezett, mint az előző év azonos időszakában. A legtöbb megbetegedést a fővárosban, Bács-Kiskun és Baranya megyében regisztrálták. Hasonlóan a 2000. január-április közötti időszakhoz, a héten nyilvántartásba vett campylobacteriosis megbetegedések száma magasabb volt, mint a **salmonellosisoké**.

Több **enteritis infectiosa** került a nyilvántartásba, mint az előző héten, a bejelentések száma Veszprém és Pest megyében, valamint a fővárosban volt a legnagyobb.

A **vírushepatitis**ek járványügyi helyzete kedvezőbben alakult, mint a korábbi években, az esetszám csak harmada volt az 1995-99. éveket jellemző középértéknek.

A **légúti terjedésű fertőző betegségek** csoportjában másfélszeresére nőtt a **scarlatina** megbetegedések száma az előző hetihez képest, ugyanakkor kevesebb **báránymimlő** esetet regisztráltak. A **varicella** területenkénti előfordulásában nagy volt az eltérés: a bejelentések száma 10 és 116 között változott. **Morbillit** nem jelentettek, csak néhány szórványos **rubeola** és **mumpsz** eset került a nyilvántartásba.

Az **idegrendszeri fertőző megbetegedések** száma emelkedett az előző hetihez képest. Tíz **gennyes meningitist** jelentettek be, közülük hármat valószínűsíthetően a **N.meningitidis** okozott. Egy megbetegedés decemberben kezdődött, a kórokozó C szerocsoportúnak bizonyult. Két megbetegedést ez év januárjában diagnosztizáltak, ezen esetekben a diagnózist a klinikai kép alapján állították fel, a kórismét mikrobiológiai vizsgálattal nem sikerült megerősíteni. A hét **meningitis serosa** megbetegedés közül öt eset egy hónapon belül kezdődött, a bejelentések hat területről érkeztek.

Az **encephalitis infectiosa**, a **leptospirosis**, a **toxoplasmosis** és **legionellosis** esetek száma ugyan magasabb volt a korábbi évek azonos időszakában észlelnél, de többségüket utólagosan regisztrálták, így ezen adatok nem az aktuális járványügyi helyzetet jellemzik.

Bejelentett fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Notified cases of communicable diseases in Hungary (+)

2/2001.sz. heti jelentés (weekly report)

(2001.01.08 - 2001.01.14)

Betegség Disease	a 2. héten (week)			az 1 - 2. héten (week)		
	2001.01.08 - 2001.01.14	2000.01.10 - 2000.01.16	Median 1995 - 1999	2001	2000	Median 1995 - 1999
Typhus abd.	-	-	-	-	-	-
Paratyphus	-	-	-	-	-	-
Salmonell.	93	67	292	189	130	459
Dysenteria	2	3	24	5	14	42
Dyspepsia coli	7	10	3	8	10	6
Egyéb E. coli	-	3	*	2	5	*
Campylobac.	131	81	*	238	163	*
Yersiniosis	3	-	*	7	-	*
Enteritis inf.	475	571	*	878	886	*
Hepatitis inf.	16	25	50	31	44	93
AIDS	-	-	-	-	1	-
Poliomyelitis ante	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paral	-	1	*	-	2	*
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	-	-	-	-	-	-
Scarlatina	109	117	115	185	207	244
Morbilli	-	-	-	-	-	1
Rubeola	3	3	5	5	9	7
Parotitis epid.	7	12	8	12	21	12
Varicella	1 062	1 018	*	2 416	1 905	*
Mononucl. inf.	25	17	20	39	33	39
Legionellosis	4	-	*	4	-	*
Meningitis purulen	10	25	*	16	50	*
Meningitis serosa	7	10	2	10	15	4
Encephalitis infec	5	4	1	7	6	2
Lyme-kór	4	3	*	9	9	*
Listeriosis	-	-	*	-	-	*
Brucellosis	-	-	-	-	-	-
Leptospirosis	4	2	1	6	5	2
Tularemia	2	4	5	5	9	9
Tetanus	-	-	-	-	-	-
Vírusos haemorrhag	-	-	*	-	-	*
Malaria*	-	1	-	-	1	-
Toxoplasmosis	13	9	7	17	13	13
Oedema malignum	1	2	*	1	4	*

(+) előzetes részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

(*) importált esetek (imported cases)

(*) nincs adat (no data available)

A Stat. készítés ideje: 2001.01.16 - nyomtatás ideje: 2001.01.16 09:14:24

Készítette az UNICom Szolgáltató és Kereskedelmi Rt. Budapesti Központi Irodájában. Tel.: 462-7132

1./2. oldal

2/2001.sz. heti jelentés (weekly report)

(2001.01.08 - 2001.01.14)

Terület Territory	Salmonell.	Dysentheria	Campyloba	Enteritis inf.	Hepatitis inf.	Scarlatina	Rubeola	Parotitis epid.	Varicella	Mononucl. inf.
Budapest	22	1	31	41	3	28	-	1	89	4
Baranya	18	-	13	13	-	-	-	1	38	3
Bács-Kiskun	10	-	26	28	2	10	1	-	62	-
Békés	1	-	1	12	2	2	1	-	33	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	1	1	3	23	3	8	-	1	77	-
Csongrád	-	-	6	32	-	2	-	-	36	-
Fejér	-	-	3	17	-	2	-	-	64	1
Győr-Moson-Sopron	3	-	1	22	-	9	-	3	46	1
Hajdú-Bihar	2	-	1	2	-	-	-	-	20	1
Heves	7	-	1	24	1	4	-	-	60	1
Jász-Nagykun-Szolnok	-	-	1	22	-	2	-	-	58	6
Komárom-Esztergom	4	-	2	13	1	1	-	-	24	-
Nógrád	1	-	4	25	1	-	-	-	48	1
Pest	5	-	8	47	-	21	-	-	116	1
Somogy	4	-	4	23	-	9	-	-	74	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg	6	-	6	23	2	2	-	1	10	1
Tolna	2	-	6	24	-	3	-	-	31	3
Vas	3	-	6	15	-	4	-	-	31	-
Veszprém	1	-	3	52	1	-	1	-	83	-
Zala	3	-	5	17	-	2	-	-	62	2
Osszesen (total)	93	2	131	475	16	109	3	7	1 062	25
Előző hét (previous week)	96	3	107	403	15	76	2	5	1 354	14

(+) előzetes részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

**Az Epidemiológiai Információs Hetilap (Epinfo) a
Johan Béla Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.**

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt a Johan Béla Országos Közegészségügyi Intézet és a Centers for Disease Control and Prevention (CDC) a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat által biztosított együttműködés révén fejlesztették ki.

Az Epinfo minden héten pénteken kerül postázásra.

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

Johan Béla Országos Epidemiológiai Központ
1966 Budapest, Pf. 64.,   Telefon: 215-8027, 476-1383, 476-1224
Telefax: 476-1223

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál arra hivatkozni kell.

mb. Országos Tisztifőorvos
Dr. Pintér Alán

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő:

Dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: Dr. Melles Márta

Szerkesztők:

Dr. Csohán Ágnes

Dr. Krisztalovics Katalin

Dr. Böröcz Karolina

Technikai szerkesztők:

Lendvai Gyuláné

Kissné Sponga Zsuzsa

Nyomda vezetője:

Vizinger Ferenc

ISSN 1419-757X